

No. 31 Ocak 1967

Yeni Konya (Konya)

FANTEZİ

Ramiz Arda

Değişmez değer

Resim san'atında soyutlamanın tarihine değinen bir san'atçı şöyle yazar:

«Bir şey her zaman dik kati çeker. Meselâ İstanbul'a gelen bir hristiyan turist için Süleymaniye Camii nedir? Mimarının dehâ derecesini bulan çizgi ve hacim uyumlarıyla meydana getirilmiş kitlelerin harikalı bir ifadesi... Bu seyirci başka din den olduğu için Süleymaniye'ye girince orada herhangi bir başka heyecan, güzellik duygusunun doğurduğundan başka bir heyecan hissetmez.

«Ama Süleymaniye, çağımızın her çeşit insanı için mimarlık sanatının şaheserlerinden biridir. Çok değil, iki yüz sene, yüz sene önce de bu cami içeri girenlerde büyük bir heyecan yaratıyordu.

«Hele camiye giren müslümansa, duyduğu heyecan bir kendinden geçiş aşekliliğini alıyordu. Bu huşû divoruz. Bugünün müslümanı için de aynı şeyi söylemek doğru olur. Cami yine âbidedir, değişmemiştir. Değişen,

can bir kendinden geçiş
şeklini alıyordu. Buna
huşû divoruz. Bugünün
müslümanı için de aynı
şeyi söylemek doğru o-
lur. Cami yine âbidedir,
değişmemiştir. Değişen,
heycanın mahiyetidir. Es-
kiden kaynağını din hey-
betinden alan tesir, bu-
gün kaynağını güzellik
duygusundan almakta-
dır.

«Demek ki, başarılı sa-
nat eserlerinde, hangi
noktadan hareket edilir-
se edilsin, insana tesir e-
den, insanı bağlayıp sü-
rükliyen bir (değişmez de-
ğer) var. Bu değişmez de-
ğer herhangi bir sanat e-
serinin her derece hitap
etmesini sağlıyor. Bu de-
ğişmez değer, (Sabit kıy-
met) eserin daima bâki
kalacak tarafidir. Bu, o
sanat eserinin soyut o-
lan, ölmeyen yönüdür.»

★
Öyledir evet, birşey her
zaman dikkati çeker. İş-
te, yılların, yüzyılların
bir türlü eskitemediği şey
san'attır.

San'at eseri bir özveri-
nin, bir sabrın, bir idealin
ürünüdür, bir özentinin,
bir kazanç kaygısının de-
ğil.

★
Konya'mızda tahta iş-
leri, kaşık işleri ve ben-
zerleri bir san'at kolu bir
çok insanın kazanç kay-
nağı haline geldi. Yüzler-
ce dükkânda binlerce in-
sanın geçimlerini bu sa-
nat dalında bulmakta-
dır. Böyle gelişmeye el-
verişli, böylesine gelece-
ği garantili bir sanat da-
lı, ne yazık ki, san'at an-
layışı, san'at duygusu, san-
'at kaygusu olmayan bazı
bezirgânların hasis e-
mellerine alet edilmekte-
dir.

Resimden, desenden, iş-
lemeden, göz nurundan
habersiz bazıları sadece
çok kazanç uğruna bu
san'at dalına en acı, en
büyük darbeyi insafsız-
ca vurmaktadır.

Ama üzülmekten gayri
elden ne gelir?